ØstlandsSamarbeidet
Eastern Norway County Network

ÅRSRAPPORT 2016

ØSTLANDSSAMARBEIDET

- et nettverkssamarbeid mellom åtte fylkeskommuner

AKERSHUS
BUSKERUD
HEDMARK
OPPLAND
OSLO
TELEMARK
VESTFOLD
ØSTFOLD

Omslagsfoto:
Statsråd Jan Tore Sanner møter Østlandssamarbeidet for å diskutere regionreformen

LAYOUT:
IN'BY AS VED HELENE THORSTENSEN

ÅRSRAPPORT 2016

Østlandssamarbeidet (ØS) ble formelt etablert 19. mars 1993 og er et frivillig nettverkssamarbeid mellom de åtte fylkeskommunene på Østlandet; Akershus, Buskerud, Hedmark, Oppland, Oslo, Telemark, Vestfold og Østfold. Samarbeidet skal bidra til å videreutvikle Østlandet som en konkurransedyktig region i Europa og skal samtidig sikre en regional balansert og bærekraftig utvikling innen landsdelen.

Kontaktutvalget er samarbeidets øverste organ. Gjennom vedtak i kontaktutvalget kan ØS fremme felles anbefalinger til politisk behandling i de åtte fylkeskommunene.

Årsrapporten for 2016 presenterer det viktigste som Østlandssamarbeidet har hatt fokus på det siste året. Samferdsel, kompetanse, europapolitisk arbeid og regional utvikling er sentrale politikkområder for Østlandssamarbeidet. Som grunnlag for prioriteringer legges Østlandssamarbeidets strategi for 2016-2019 til grunn - vedtatt på møte i kontaktutvalget i mars 2016.

InterCity har også i 2016 vært høyt prioritert og på møte i juni 2016 bekreftet kontaktutvalget at InterCity-utbyggingen er det viktigste samferdselstiltak for Oslo kommune og fylkeskommunene på Østlandet. Det var derfor gledelig at Stortinget i forbindelse med budsjettbehandlingen satte av ekstra planleggingsmidler til InterCity prosjektet. Dette sikret kontinuitet og fremdrift i prosjektet – slik at målet om ferdigstillelse i 2030 ligger fast.

Også i 2016 har regionreformen hatt stor oppmerksomhet. Østlandssamarbeidet møtte statsråd Jan Tore Sanner til dialogmøte 2. september (se bilde forsiden). Høsten 2016 har det vært gjennomført forhandlinger mellom fylkeskommunene og hvert av fylkestingene har gjort sine vurderinger og vedtak om fremtidig regional inndeling.

Østlandssamarbeidet ved Roger Ryberg ble i 2015 anmodet om å overta formannskapet i BSSSC. Kontaktutvalget besluttet på møte i juni 2016 å takke ja til denne forespørselen. Det er pr 1.1.2017 etablert et sekretariat med kapasitet og kompetanse til å ivareta de operative oppgavene i denne sammenheng.

Ved å stå sammen i viktige politiske saker får man større gjennomslagskraft. Kontaktutvalget ønsker derfor å forsterke samarbeidet mellom fylkeskommunene på Østlandet - og i dette arbeidet vil Østlandssamarbeidet fortsatt ha en sentral rolle.

10. mars 2017

Roger Ryberg
Leder av Kontaktutvalget

Anette M. Sollie
Nestleder i Kontaktutvalget

INNHOLD

ÅRSRAPPORT 2016 3

DETTE SKJEDDE I 2016 5
InterCity har førsteprioritet i NTP 2018-2029 5
Planleggingsmidler til InterCity i statsbudsjettet 5
Østlandssamarbeidet overtar formannskapet i BSSSC for 2017-2018 5
Kamp for de norske midlene til Interreg for 2017 5
Interregprosejkt Scandria2Act igangsatt. 5
Smart spesialisering – videreføring av arbeidet 5
Stortingsmelding om fagskole 5
ØstsamUng opptatt av karriereveiledning 5
Forskning om ekstremisme formidlet til to fagpolitiske utvalg 5

SAMARBEID MELLOM ÅTTE FYLKESKOMMUNER 6
Kontaktutvalget er øverste organ innen Østlandssamarbeidet 6
Kontaktutvalgets medlemmer 6
Strategi 2016-2019 6

FAGPOLITISKE UTVALG 7
Fagpolitiske utvalg i Østlandssamarbeidet 2015 - 2019 7

ORGANISASJON OG ADMINISTRASJON 8
Organisasjonskart for Østlandssamarbeidet i 2016 8
Rådmannsutvalget 8
Faggruppene utgjør administrativ basis 9
Sekretariatet 9

SAMFERDSEL 10
InterCity 10
NTP 2018-2029 11
Knutepunktutvikling - ny rapport ferdig 12
Gjennomgående billettering 12
Interregprosjekt Scandria2Act 12

NÆRING OG REGIONAL UTVIKLING 13
Smart spesialisering 13
Skog- og trenæringa – grønt byggskifte 13

OPPLÆRING OG KOMPETANSE 14
Fagpolitisk utvalg ønsker erfaringsutveksling og oppfølging av nasjonal politikk 14
Faglige nettverksgrupper drøftet bl.a. for felles forståelse av regelverk 14

EUROPAPOLITISK SAMARBEID 16
Enighet om å ta over formannskap i BSSSC for 2017-2018 16
Interreg - et viktig verktøy for regional utvikling og europeisk samarbeid 16
Europaminister Vik Aspaker møtte kontaktutvalget til dialog i juni 17
ØstsamUng-representanter har ledende verv i Europa 17
Norge vertskap for flere AER arrangement i 2016 17
Norske visepresidenter i Conference of Peripheral and Maritime Regions (CPMR) 18
Mer bilateralt fokus i oppfølgingen av Schleswig-Holstein-samarbeidet 18
Nytt internasjonalt fagpolitisk utvalg ble konstituert 28. januar 18

ØSTLANDSUTSTILLINGEN 19
Samtidskunst 2016 19
Samarbeidsprosjekt med kunstnerorganisasjon i Schleswig-Holstein 19

REGIONREFORMEN 20

ØKONOMI 21
Hovedoversikt 21
Økonomisk oversikt etter formål 21

REVISORBEKREFTELSE 22

DETTE SKJEDDE I 2016

InterCity har førsteprioritet i NTP 2018-2029

På møte i kontaktutvalget 10. juni 2016 bekreftet fylkeskommunene på Østlandet at full utbygging av InterCity med dobbeltspor til Skien, Hønefoss, Lillehammer og Halden har førsteprioritet når ny NTP 2018-2029 skal vedtas av Stortinget våren 2017. Det er et mål at hele InterCity står ferdig innen 2030. En stor delegasjon med fylkesordførere og ordførere fra Østlandet møtte 19. september 25 storingsrepresentanter fra Østlandsfylkene med krav om å gi InterCity høyeste prioritet.

Planleggingsmidler til InterCity i statsbudsjettet

Østlandssamarbeidet deltok i komitéhøringen i Stortinget om statsbudsjettet og var her tydelig på behovet for å opprettholde fremdriften og planleggingen av de ulike delstrekningene i InterCity. Det var derfor gledelig at bevilgningen til videre planlegging ble øket med 280 mill. kroner i endelig budsjett for 2017.

Østlandssamarbeidet overtar formannskapet i BSSSC for 2017-2018

Etter grundig drøfting sa kontaktutvalget i juni ja til formannskapet i BSSSC for perioden 2017-2018. På årskonferansen i Baltic Sea States Subregional Co-operation (BSSSC) i Finland i september ble det markert at Østlandssamarbeidet overtar formannskapet fra den finske regionen Helsinki-Uusimaa. Kontaktutvalgets leder Roger Ryberg vil inneha rollen som leder for BSSSC. Sekretariatet i Østlandssamarbeidet vil ha sekretariatsansvar for BSSSC i formannskapsperioden.

Kamp for de norske midlene til Interreg for 2017

I forbindelse med at Regjeringen foreslo betydelige kutt i budsjettpostene til Interreg i statsbudsjettet for 2017 satte Østlandssamarbeidet i gang flere tiltak for å påvirke behandlingen i Stortinget. Det ble gjennomført møte med Stortingets kommunal- og forvaltningskomité, utarbeidet og sendt ut diverse notater, samt oversendt brev til kommunal- og moderniseringsministeren. Arbeidet for Interreg fortsetter i 2017.

Scandria2Act igangsatt

Høsten 2016 igangsatte Østlandssamarbeidet de operative aktivitetene i Interregrosjektet Scandria2Act. En forstudie er gjennomført, som forberedelse til hovedprosjektet der man skal kartlegge og vurdere om det finnes muligheter for å flytte mer gods over fra veg til båt og/eller bane i Scandria-korridoren.

Smart spesialisering – videreføring av arbeidet

På møte i kontaktutvalget 10. juni ble det besluttet å videreføre arbeidet med smart spesialisering. Rapportene som Østlandssamarbeidet fikk utarbeidet i 2016 viser at det på Østlandet er et stort uutnyttet verdiskapningspotensiale – og at det er ønskelig med et sterkere samarbeid mellom forsknings- og universitetsmiljøene og næringslivet/industrimiljøene. Videreføringen av arbeidet skjer i nært samarbeid med Osloregionen og Osloregionens Europakontor.

Stortingsmelding om fagskole

Både Kontaktutvalget og fagpolitisk utvalg har i 2016 hatt fokus på fagskolene. Østlandssamarbeidet sendte uttalelser til Kunnskapsdepartementet i forbindelse med 2017-budsjettet, og det er også gitt innspill til departementets arbeid med ny stortingsmelding.

ØstsamUng opptatt av karriereveiledning

Østsam Ung valgte rådgivningstjenesten som tema for møte med fylkesordførerne i mars. ØstsamUng deltok også på møte i fagpolitisk utvalg i mai - sammen med leder for utvalget som la fram NOU 2016:7 Karriereveiledning for individ og samfunn.

SAMARBEID MELLOM ÅTTE FYLKESKOMMUNER

Østlandssamarbeidet har til formål å videreutvikle Østlandet som en konkurransedyktig region i Europa og å sikre en regional balansert og bærekraftig utvikling innen landsdelen. Dette skal skje gjennom å fremme regionale interesser overfor eksterne beslutningstakere, og gjennom å drive prosjekt- og utviklingsarbeid av felles interesse, jf § 2 i vedtektene.

Større politisk gjennomslagskraft og bedre ressursutnyttelse er grunnlaget for Østlandssamarbeidet, som er et frivillig nettverkssamarbeid mellom de åtte fylkeskommunene på Østlandet: Akershus, Buskerud, Hedmark, Oppland, Oslo, Telemark, Vestfold og Østfold.

Leder av kontaktutvalget Roger Ryberg, foto: Buskerud fylkeskommune

Nestleder av kontaktutvalget Anette M. Solli, foto: Akershus fylkeskommune

Kontaktutvalget er øverste organ innen Østlandssamarbeidet

Østlandssamarbeidet ble formelt etablert 19. mars 1993. Samarbeidet utfører de oppgaver fylkeskommunene er enige om å løse i fellesskap. Det kan være oppgaver både av politisk og administrativ karakter. Alle fylkeskommuner inviteres til å delta i oppgaver og aktiviteter i regi av Østlandssamarbeidet, men det er opp til den enkelte fylkeskommune å beslutte hvorvidt den ønsker å delta i ulike prosjekter.

Gjennom vedtak i kontaktutvalget kan Østlandssamarbeidet fremme felles anbefalinger til politisk behandling i de åtte fylkeskommunene. Hver fylkeskommune er representert med tre medlemmer i kontaktutvalget: politisk leder (fylkesordfører, fylkesrådsleder eller byrådsleder), opposisjonsleder og administrativ leder (fylkesrådmann, fylkesdirektør eller kommunaldirektør).

Kontaktutvalgets medlemmer

I 2016 hadde kontaktutvalget tre møter, og man behandlet totalt 41 saker. Høstmøtet i kontaktutvalget ble gjennomført på Kongsberg 27. og 28. oktober. Kontaktutvalget har i 2016 bestått av følgende medlemmer:

FYLKESKOMMUNE	FYLKESORDFØRER/-RÅDSLEDER BYRÅDSLEDER	OPPOSISJONSLEDER	FYLKESRÅDMANN/-DIREKTØR/ KOMMUNALDIREKTØR
AKERSHUS	ANETTE M. SOLLI (H)	TONJE BRENNA (A)	TRON BAMRUD
BUSKERUD	ROGER RYBERG (A)	RUNE KJØLSTAD (H)	GEORG SMEDHUS
HEDMARK	PER-GUNNAR SVEEN (A)	RUNE ØYGARDEN (H)	HANNE VARHAUG SØBERG
OPPLAND	EVEN ALEKSANDER HAGEN (A)	KARI ANNE JØNNES (H)	HJALMAR NØRSTEBØ SOLBJØR
OSLO	RAYMOND JOHANSEN (A)	EIRIK LAE SOLBERG (H)	NILS HOLM
TELEMARK	SVEIN TORE LØKSLID (A)	GUNN MARIT HELGESEN (H)	EVY-ANNI EVENSEN
VESTFOLD	RUNE HOGSNES (H)	ARVE HØIBERG (A)	EGIL JOHANSEN [1]
ØSTFOLD	OLE HAABETH (A)	SIMEN NORD (H)	ODD ROALD ANDREASSEN [2]

[1] - *I perioden 01.09.2016-31.12.2016 fungerte Øyvind Sørensen som fylkesrådmann i Vestfold fylkeskommune.*
[2] - *Håkon Johnsen representerte Østfold Fylkeskommunes adm. ledelse i kontaktutvalget i perioden 10.08.2016-31.12.16.*

Strategi 2016-2019

På møte i kontaktutvalget 9. mars 2016 ble det vedtatt en ny strategi for perioden 2016-2019. Visjonen er at Østlandssamarbeidet skal bidra til at Østlandet styrker sin posisjon som en bærekraftig og konkurransedyktig europeisk region med et sterkt internasjonalt fokus og engasjement. Med utgangspunkt i visjonen skal Østlandssamarbeidet i planperioden arbeide langsiktig, målrettet og rasjonelt for å bidra til at Østlandet;

- oppfattes som en solidarisk region med et sterkt engasjement for menneskerettigheter, frihet og fred
- fremstår som en grønn, bærekraftig og smart region - og som leder an innenfor utvikling og implementering av ny teknologi
- lykkes med å bygge ut en infrastruktur i verdensklasse
- har et næringsliv og bedrifter med sterk internasjonal konkurransekraft
- får en moderne og innovativ offentlig sektor

DE FEM SATSINGSOMRÅDENE
1. SAMFERDSEL, MILJØ OG KLIMA
2. NÆRINGSUTVIKLING OG VERDISKAPING
3. EUROPAPOLITISK ARBEID
4. REGIONREFORM
5. KOMPETANSE

FAGPOLITISKE UTVALG

Målsettingen med fagpolitiske utvalg innen Østlandssamarbeidet er å oppnå bredere politisk deltakelse, sterkere involvering i arbeidet og mer kraft i de valgte fokusområdene. De fagpolitiske utvalgene skal være fora for informasjons- og erfaringsutveksling mellom fylkeskommunene, for samordning av synspunkter og for oppfølging av Østlandssamarbeidets arbeidsprogram innen sine respektive ansvarsområder.

Fagpolitiske utvalg i Østlandssamarbeidet

Fylkeskommunene anbefales å oppnevne medlem både fra posisjon og opposisjon til hvert fagpolitisk utvalg. Det er likevel opp til den enkelte fylkeskommune å beslutte om den ønsker å delta i et fagpolitisk utvalg, og om den vil delta med ett eller to medlemmer. Østlandssamarbeidet har tre fagpolitiske utvalg med følgende sammensetning i perioden 2015-2019.

INTERNASJONALT FAGPOLITISK UTVALG	
AKERSHUS	LARS SALVESEN (KRF) OG GJERMUND SKAAR (SV)
BUSKERUD	HANNA LISA MATT (MDG) OG SANDRA BRUFLOT (H)
HEDMARK	DAG RØNNING (SP) OG ERIK RINGNES (V)
OPPLAND	IVAR ODNES (SP) OG EIVIND BRENNA (V)
TELEMARK	HANS EDVARD ASKJER (KRF) OG GUNN MARIT HELGESEN (H)
VESTFOLD	KÅRE PETTERSEN (V) OG KARL EINAR HASLESTAD (A)
ØSTFOLD	SIV HENRIETTE JACOBSEN (A) OG LEIF WILLY ERIKSEN(FRP)

Ivar Odnes – nestleder, foto: Oppland fylkeskommune

Gunn Marit Helgesen – leder, foto: Dan Riis/ Telemark fylkeskommune

FAGPOLITISK UTVALG FOR OPPLÆRING, KOMPETANSE OG VERDISKAPING	
AKERSHUS	ARNE RUNE GJELSVIK (FRP) OG INA RANGØNES LIBAK (A)
BUSKERUD	SISSEL URKE (V) OG CHRISTOFFER WAND (H)
HEDMARK	AASA GJESTVANG (SP) OG ELI WATHNE (H)
OPPLAND	ANNE MARTE KOLBJØRNHUS (A) OG TORLEIF BANG (H)
TELEMARK	MAJA FOSS FIVE (A) OG BENTE MARIE DAHL EIDE (SP)
VESTFOLD	FRODE G. HESTNES (FRP) OG TRULS VASVIK (A)
ØSTFOLD	ELIN TVETE (SP) OG ROAR LUND (H)

Frode G. Hestnes – nestleder, foto: Vestfold fylkeskommune

Aasa Gjestvang – leder, foto: Per Erik Holland

FAGPOLISK UTVALG FOR SAMFERDSEL	
AKERSHUS	SOLVEIG SCHYTZ (V) OG KRISTIN ANTUN (MDG)
BUSKERUD	OLAV SKINNES (SP) OG TERJE VEGARD KOPPERUD (H)
HEDMARK	ANNE KARIN TORP ADOLFSEN (A) OG HELGE THOMASSEN (PP)
OPPLAND	ANNE ELISABETH THORESEN (AP) OG ØYSTEIN ANDREASSEN (FRP)
OSLO	LAN MARIE NGUYEN BERG (MDG)
TELEMARK	KNUT DUESUND (KRF) OG GRY ANETTE REKANES AMUNDSEN (FRP)
VESTFOLD	HANS HILDING HØNSVALL (KRF) OG MORTEN ISTRE (AP)
ØSTFOLD	OLAV MOE (KRF) OG GRETHA KANT (H)

Lan Marie Nguyen Berg - nestleder Foto: Oslo kommune

Olav Moe – leder, foto: Østfold fylkeskommune

ORGANISASJON OG ADMINISTRASJON

Østlandssamarbeidets organisasjon tilpasses kontinuerlig i forhold til de arbeidsoppgaver kontaktutvalget prioriterer. Administrative fag- og nettverks-grupper er avgjørende for å tilrettelegge for både politisk og administrativt samarbeid.

Organisasjonskart for Østlandssamarbeidet i 2016

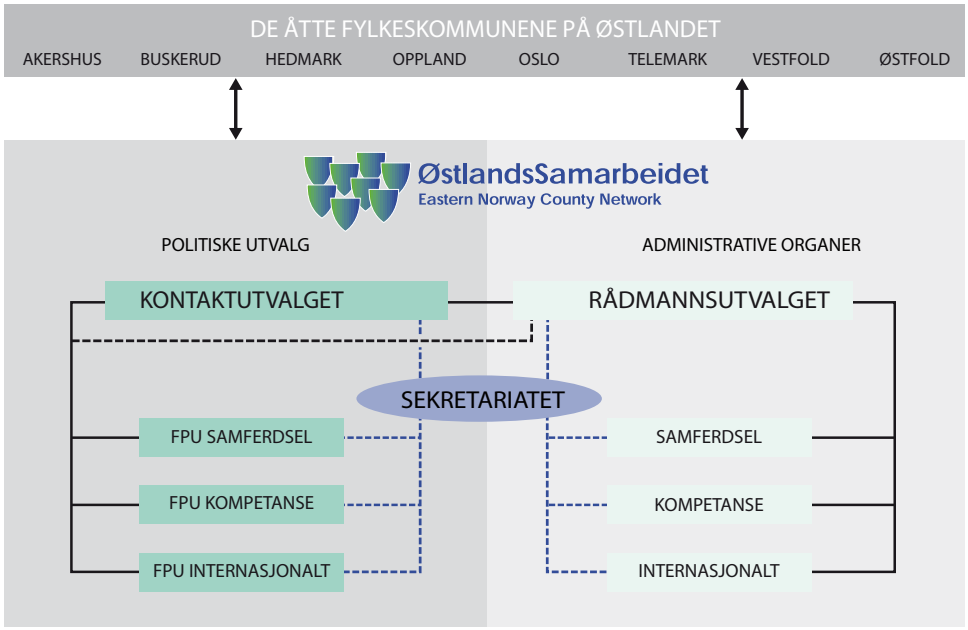

Rådmannsutvalget

Rådmannsutvalget samordner den administrative behandlingen av saker i Østlandssamarbeidet. Etter møte i rådmannsutvalget 30. oktober 2015 har utvalget vært ledet av Tron Bamrud og med Evy-Anni Evensen som nestleder. I 2016 hadde rådmannsutvalget tre møter og behandlet totalt 36 saker.

Tron Bamrud, foto: Akershus fylkeskommune

Evy-Anni Evensen, foto: Telemark fylkeskommune

RÅDMANNSUTVALGET	
AKERSHUS	FYLKESRÅDMANN TRON BAMRUD
BUSKERUD	FYLKESRÅDMANN GEORG SMEDHUS
HEDMARK	FYLKESDIREKTØR HANNE VARHAUG SØBERG
OPPLAND	ASS. FYLKESRÅDMANN HJALMAR NØRSTEBØ-SOLBJØR
OSLO	FAGDIREKTØR NILS HOLM
TELEMARK	FYLKESRÅDMANN EVY-ANNI EVENSEN
VESTFOLD	FYLKESRÅDMANN EGIL JOHANSEN
ØSTFOLD	ASS. FYLKESRÅDMANN ODD ROALD ANDREASSEN

I perioden 01.09.2016-31.12.2016 var Vestfold representert i rådmannsutvalget med Øyvind Sørensen. Tilsvarende var Håkon Johnsen Østfold fylkeskommune sin representant i utvalget fra 10.08.2016-31.12.16

Faggruppene utgjør administrativ basis

Den administrative faggruppa for opplæring og kompetanse ble i 2016 ledet av fylkesopplæringssjef Helge Galdal fra Telemark fylkeskommune.

Internasjonal administrativ gruppe har i 2016 vært ledet av internasjonal sjef Kjersti Garberg fra Østfold fylkeskommune.

Den administrative samferdselsgruppa har i mange år vært ledet av seniorrådgiver Tom Granquist fra Akershus fylkeskommune. Fra desember 2016 har Siv Tørudbakken (Vestfold fylkeskommune) overtatt ledervervet i gruppen.

Helge Galdal

Kjersti Garberg

Tom Granquist

Siv Tørudbakken

Sekretariatet

Sekretariatet for Østlandssamarbeidet er et service- og samordningsorgan for de ulike politiske utvalg og administrative grupper som er etablert innen Østlandssamarbeidet. Sekretariatet er lokalisert i Schweigaardsgt. 10 i Galleri Oslo – og vil fra 1. januar være samlokalisert med Osloregionen og Osloregionens Europakontor. Akershus fylkeskommune ivaretar arbeidsgiveransvaret for de ansatte i sekretariatet.

Sekretariatets tre medarbeidere i 2016:

- Jon Petter Arntzen (ansatt i 2015) er sekretariatsleder for Østlandssamarbeidet
- Unn Ribe (ansatt i 2001) koordinerer alle aktiviteter i sekretariatet innenfor opplæring og kompetanse
- Ann Irene Sæternes (ansatt i 1999) koordinerer alle aktiviteter innen det europapolitiske arbeidet i sekretariatet

I tillegg er Lars Godbolt pr 31.12.2016 ansatt i en 2-årig prosjektstilling som koordinator for BSSSC.

Unn Ribe, Jon Petter Arntzen, Ann Irene Sæternes

SAMFERDSEL

InterCity er det viktigste samferdselsprosjektet på Østlandet. Østlandssamarbeidet og fylkeskommunene har derfor i 2016 videreført arbeidet for å sikre full utbygging av InterCity med dobbeltspor gjennom Oslo til Skien, Lillehammer og Halden – med krav om ferdigstillelse innen 2030. Økt satsning på jernbane og annen kollektivtrafikk har fortsatt høyeste prioritet. Satsning på kollektivtransport, gange og sykkel - samt mer godstransport på sjø og bane – vil være avgjørende for å redusere utslipp av klimagasser og andre stoffer som fører til luftforurensning lokalt.

InterCity

På møte 10. juni 2016 bekreftet kontaktutvalget at InterCity-utbyggingen er det viktigste samferdselsprosjektet for Oslo kommune og fylkeskommunene på Østlandet.

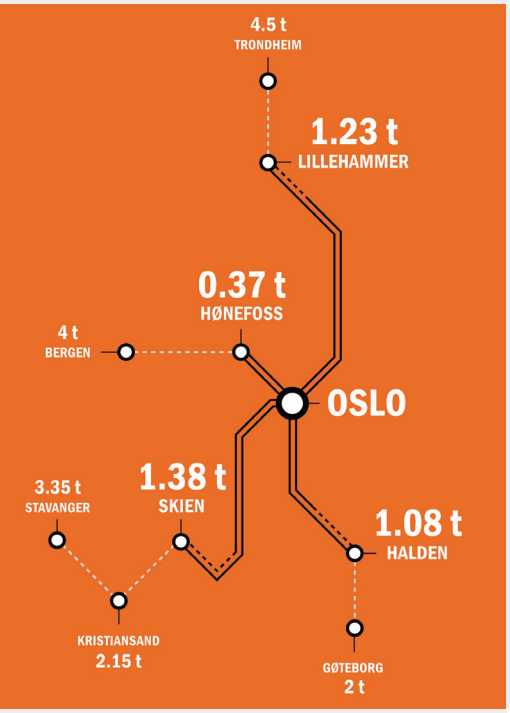

Reisetider til/fra Oslo etter at InterCity-utbygging er fullført. De nye reisetidene til Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand og Gøteborg forutsetter tiltak på de ulike banestrekningene utenfor InterCitybyene.

Full InterCity-utbygging med dobbeltspor til Hønefoss, Lillehammer, Skien og Halden er av nasjonal betydning. Dette er muligheten til å sette gods- og passasjertrafikken på skinner, knytte landsdeler sammen og gi hele Norge en grønn rute til resten av Europa.

InterCity-satsingen handler om samfunnsbygging i mange år framover. Full utbygging med dobbeltspor åpner for regionforstørring og bærekraftig næringsutvikling på Østlandet, samtidig som jernbanen styrker sin konkurransekraft mot bil og fly.

Dersom man kun bygger ut indre del av InterCity vil sentraliseringen mot Oslo forsterkes. Dobbeltspor til Halden, Lillehammer og Skien åpner muligheter for hele landet. Bare full InterCity-utbygging vil gi hele landet full uttelling av denne jernbanesatsingen.

InterCity er Norges viktigste samferdselsprosjekt. Jernbaneverket har planene klare: I 2030 skal dobbeltsporene til Skien, Halden og Lillehammer stå klare. Hele InterCity må derfor inn i NTP for 2018-2029.

En egen politisk arbeidsgruppe med fylkesordfører Rune Hogsnes (leder), fylkesvaraordfører i Oppland Ivar Odnes og fylkesvaraordfører i Østfold Siv Jacobsen er av kontaktutvalget utpekt til å lede Østlandssamarbeidet sitt arbeid med InterCity frem til Stortinget har behandlet ny NTP 2018-2029 før sommeren 2017. Sekretariatet har også fått bistand fra en administrativ koordineringsgruppe og kommunikasjonsavdelingene i fylkeskommune i dette arbeidet.

Ivar Odnes i samtale med komiteens medlemmer Sverre Myrli (A) og Svein Flåtten (H)

Østlandssamarbeidet arrangerte den 19. september en dialogkonferanse på Stortinget der InterCity var hovedtema. I tillegg til fylkestingspolitikere og ordførere deltok også Jernbaneverket på konferansen. 25 stortingsrepresentanter fra hele Østlandet deltok på dialogkonferansen – og man fikk her anledning til å drøfte fremdriften knyttet til planlegging og utbygging av de ulike delstrekningene på InterCity.

InterCity-utbyggingen var også hovedtema da en politisk delegasjon fra Østlandssamarbeidet 27. oktober møtte Transport- og kommunikasjonskomiteen til høring om forslaget til statsbudsjett for 2017. I Regjeringens opprinnelige budsjettforslag var det ikke satt av tilstrekkelige midler til å sikre kontinuitet og fremdrift i planleggingen på de ulike delstrekningene.

Stortingsrepresentantene lytter til Østlandssamarbeidets budskap om InterCity-utbyggingen

Hovedbudskapet fra Østlandsamarbeidets representanter i høringen var derfor at man i budsjettet for 2017 må øke rammene slik at pågående planarbeid kan videreføres med tanke på ferdigstillelse av InterCity i 2030. Det samme budskapet ble også kommunisert direkte til komitéen fra fylkene enkeltvis. Der var derfor svært positivt at man i det endelige budsjettet for 2017 fikk øket rammen til planlegging av InterCity med 280 mill. kr.

Jernbaneverket har lagt opp til dialog og samarbeid med kommuner, fylkeskommuner og andre interessenter for å sikre raske og gode planprosesser. En samarbeidsgruppe – koordinert av Jernbaneverket og Østlandssamarbeidet –fungerer som en gjensidig informasjonsarena og er et forum for å medvirke til raske og effektive planprosesser. På møtene deltar Østlandssamarbeidet med en ordfører og en fylkesordfører for hver av banestrekningene, samt en politiker fra Oslo/Akershus.

Stortingsrepresentant Ola Elvestuen (V) støtter InterCity-prosjektetet

NTP 2018-2029

Transportetatene overleverte den 29. februar 2016 grunnlagsdokumentene for NTP 2018-2029 til statsråd Solvik Olsen – og fra departementet ble det satt en høringsfrist til 1. juli for å komme med innspill til grunnlagsmaterialet fra Avinor, Jernbaneverket, Statens Vegvesen og Kystverket. Det ble videre opplyst at samferdselsdepartementet tar sikte på å legge frem NTP 2018-2029 vinter/vår 2017.

På fellesmøte 9. mars mellom kontaktutvalget og fagpolitisk utvalg for samferdsel orienterte Jan Fredrik Lund om plangrunnlaget fra transportetatene. Lund trakk frem en del av hovedutfordringene som har vært sentrale i arbeidet med grunnlagsdokumentene. Han nevnte spesielt (a) globalisering/internasjonalisering, (b) befolkningsøkningen i regionen, (c) den økonomiske utviklingen, (d) klimautfordringene og (e) den teknologiske utvikling. Han orienterte videre om rammene/forutsetningene for ny NTP, der man blant annet vil vektlegge samfunnsøkonomisk nytte sterkere. Den forventede veksten i byregionene gjør det nødvendig med en forsert bysatsning i ny NTP.

Jan Fredrik Lund orienterte fra transportetatene

I brev til samferdselsdepartementet 26. juni sendte Østlandssamarbeidet en felles høringsuttalelse til transportetatenes forslag til NTP 2018-2029. I høringsuttalelsen trekker man spesielt frem følgende hovedpunkter:

- InterCity-utbyggingen er det viktigste samferdselstiltak for Oslo kommune og alle fylkeskommunene på Østlandet - og er således disse fylkenes førsteprioritet. Utbygging av Oslo-navet må undelegges en fremdrift slik at Oslo-tunellen ikke blir en flaskehals. Utbygging av det øvrige jernbanenettet på Østlandet (sidebanene) må gis prioritet.
- Økt satsning på drift og vedlikehold av jernbanenettet
- Fortsatt utbygging av korridorene (vei)
- Styrking av kollektivtrafikken
- Mer effektiv og miljøvennlig godstransport
- Fokus på grensekryssende korridorer (mot Gøteborg, Stockholm og mot Jylland)

Et velfungerende transportsystem på Østlandet er avgjørende både for næringslivet og for befolkningen i hele landet. I arbeidet med ny NTP 2018-2029 vil Østlandssamarbeidet derfor videreføre arbeidet med å styrke Østlandet som nav i det nasjonale transportsystemet. Økt fokus på transportkorridorene mellom Norge og utlandet vil også bli prioritert.

Knutepunktutvikling - ny rapport ferdig

I Stortingsmelding om Nasjonal Transportplan NTP 2014-2023 er fylkeskommunene gitt et overordnet ansvar for rolleavklaring ved utvikling av knutepunkter for kollektivtrafikken og tilliggende områder. I samarbeid med Rom Eiendom, Jernbaneverket, NSB og Statens Vegvesen har fylkeskommunene på Østlandet siden 2014 koordinert et faglig arbeid for å klargjøre fylkeskommunene sitt strategiske og operative ansvar i forbindelse med planlegging og utbygging av slike knutepunkt. Østlandssamarbeidets sekretariat har hatt koordineringsansvaret for arbeidet, og den administrative arbeidsgruppen avsluttet i januar 2016 sitt arbeid. Sluttrapporten ble godkjent på møter i hhv. fagpolitisk utvalg og kontaktutvalget 9. mars 2016.

Magne Flø presenterte den nye rapporten for fagpolitisk utvalg i møte 9. mars 2016, foto: Oppland fylkeskommune

Arbeidet med knutepunktutvikling har i 2016 blitt fulgt opp av samferdselsdepartementet - og Østlandssamarbeidet har i 2016 deltatt i en referansegruppe som arbeider med å klargjøre en ny veileder for knutepunktutvikling. Rapporten fra Østlandssamarbeidet inngår i grunnlagsmaterialet for dette arbeidet.

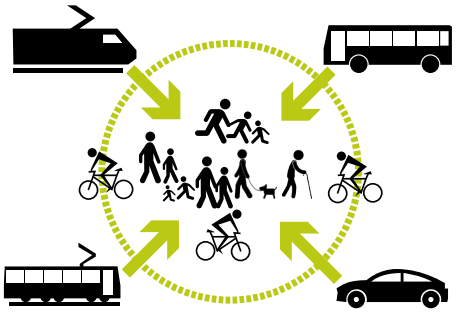

Gjennomgående billettering

Østlandssamarbeidets billetteringsgruppe har i 2016 hatt 4 møter. På disse møtene utveksler representanter for fylkeskommunene og kollektivselskapene informasjon og man tar opp problemstillinger av felles interesse.

Gjennom vedtak i kontaktutvalget i sak 22/15 (juni, 2015) var det enighet om å få på plass likelydende kundekategorier i hele regionen. Man lyktes ikke med dette da det ble klart at utvidelse av barnekategori til 18 år ville medføre betydelige inntektstap for de største kollektivselskapene.

Bjørn Aasebø, leder av billetteringsgruppen, foto: Vestfold kollektivtrafikk

Interregprosjekt Scandria2Act

Østlandssamarbeidet er partner i Interregprosjektet Scandria2Act. Fokus i prosjektet er å se på mulighetene for å flytte godstrafikk mellom Norge og Europa over fra lastebil til båt og/eller tog. Videre skal Østlandssamarbeidet i prosjektperioden 2016-2019 arbeide med å få økt oppmerksomhet på de grensekryssende korridorer mot sør og øst – og da med spesielt fokus på jernbane.

Det operative arbeidet ble igangsatt høsten 2016 - og Østlandssamarbeidet fikk i desember 2016 utarbeidet en rapport med kvalitetssikring av data knyttet til godstransport i Scandria-korridoren. Resultatene fra dette forprosjektet er et viktig grunnlag for mulighetsstudiet som skal gjennomføres første halvår 2017.

På grunn av avkortninger i prosjektet, er prosjektbudsjettet for Østlandssamarbeidet redusert fra 200.000 € til 175.000 € hvorav 50% er eksternt finansiert.

NÆRING OG REGIONAL UTVIKLING

Østlandet har de siste 10-årene hatt en sterk vekst. Med planlagte infrastruktur-investeringer både på vei og bane, forventes den positive utviklingen å fortsette i årene som kommer. Samtidig står regionen ovenfor mange utfordringer - og det er stort behov for omstilling, innovasjon og økt verdiskapning både i privat og offentlig sektor. For Østlandssamarbeidet er det viktig å ha et næringsliv og bedrifter med sterk internasjonal konkurransekraft. Dette må kombineres med strategier som sikrer en bærekraftig og balansert utvikling innenfor hele regionen.

Smart spesialisering

Initiativet med en regional satsning på smart spesialisering for Østlandet ble videreført i 2016. En egen rapport - bestilt fra Oxford Research - ble presentert på en dialogkonferanse 12. januar 2016 med ca. 80 deltagere. Konferansen ble åpnet av statssekretær i KMD Paul Chaffey. I etterkant av konferansen ble Nordlandsforskning engasjert til å beskrive Østlandet som næringsregion – og rapporten er tydelig på at det er fornuftig å få til sterkere koblinger og samarbeid mellom kunnskaps- og forskningsmiljøene i Oslo og Akershus og de ulike industrimiljøene som finnes i andre deler av regionen. På møte i kontaktutvalget i juni 2016 ble det bestemt å videreføre forprosjektet – med Osloregionen og Osloregionens Europakontor som samarbeidspartnere.

Mellomstore byer som motor for regional utvikling

Som oppfølging av prosjekt «fylkeskommunale virkemiddel» besluttet kontaktutvalget på møte 5. juni 2015 å få gjennomført et mulighetsstudie for å se på det næringsmessige vekstpotensialet til de mellomstore byene på Østlandet. Med ekstern bistand har en regional arbeidsgruppe i 2016 fått utarbeidet en rapport der man har kartlagt syv case-byer; Fredrikstad, Gjøvik, Grenland, Hamar, Kongsberg, Ski og Tønsberg. I arbeidet har det vært ønskelig å få økt kunnskap om:

- Faktorer som er viktige for at mellomstore byer skal fungere som vekstmotorer i sin region
- Faktorer som synes å begrense byenes konkurranseevne
- Behov for forsterkede virkemidler, eventuelt nye virkemidler, for å utløse de mellomstore byenes vekstpotensiale
- Nødvendig samspill mellom offentlige og private aktører for en vellykket utvikling

Resultatene ble presentert og diskutert på en dialogkonferanse 4. mai med deltagelse fra KMD, fylkeskommuner og kommuner fra hele Østlandet.

Videreføring av arbeidet sees i sammenheng med stortingsmeldingen om bærekraftige byer og sterke distrikter som KMD vil legge frem vinteren 2017.

Skog- og trenæringa – grønt byggskifte

Østlandssamarbeidet har tidligere hatt en egen arbeidsgruppe for skog- og trenæringa. I 2016 har aktiviteten i sekretariatet vært sett i sammenheng med NHOs program for leverandørutvikling - og 10. mai ble det gjennomført en workshop i regi av Østlandssamarbeidet der man drøftet mulighetene for å styrke kunnskapsgrunnlaget i kommuner og fylkeskommuner når det gjelder:

- Tilrettelegging for morgendagens løsninger innen bygg og andre større konstruksjoner
- Bærekraftige byggerier
- Lokal og regional næringsutvikling

På møte i kontaktutvalget 28. oktober ble det besluttet at Østlandssamarbeidet skal være medarrangør av en større konferanse 28. mars 2017 der man i samarbeid med leverandørutviklingsprogrammet og Osloregionen samler fylkeskommuner og kommuner på Østlandet til en fagkonferanse der man skal fokusere på det «grønne byggskiftet». Dette er svært relevant i og med at bygg står for 1/3 av alle klimagass-utslipp i Norge.

1 *Dialogkonferansen Smart spesialisering 12. januar*
2 *Statssekretær Paul Chaffey innleder på dialog-konferansen*
3 *Statssekretær Grete Ellingsen og fylkesordfører Roger Ryberg på dialogkonferansen 4. mai*
4 *Gruppearbeid på dialogkonferansen*
5 *Næringssjef Øystein Sandtrø orienterer om Tønsberg kommune*

OPPLÆRING OG KOMPETANSE

Skoleeierperspektivet legges til grunn for arbeidet i fagpolitisk utvalg opplæring, kompetanse og verdiskaping. Medlemmer er hovedutvalgsleder/fylkesråd og opposisjonsleder i hovedutvalg/komité i syv fylkeskommuner. Kompetansegruppa (fylkesopplæringssjefer/direktører utgjør administrativ gruppe. Kompetansegruppa er også østlandsdelen av FFU (forum for landets fylkesutdanningssjefer)

Kompetansegruppa har opprettet følgende faggrupper: voksenopplæring, fag- og yrkesopplæring, fagskole, oppfølgingstjenesten for unge utenfor arbeid og skole, spesialundervisning, pedagogisk bruk av ikt i videregående opplæring (vgo), Kostra i vgo. De ulike nettverksgruppene ser møteplass og samarbeid over fylkesgrensene som svært nyttig.

I strategidokument 2016-2019, som kontaktutvalget vedtok i juni 2016, prioriteres følgende hovedtema:

- Videregående skoler – utvikling og drift. Erfaringsoverføring mellom fylkeskommunene.
- Fagskolene på Østlandet – eierskap, organisering og drift.
- Fag- og yrkesopplæring – fokus på lærlingeordningen og samarbeid med næringslivet

Fagpolitisk utvalg ønsker erfaringsutveksling og oppfølging av nasjonal politikk

I 2016 gjennomførte utvalget fire møter. I møte 01.02.16 fikk utvalget presentasjoner ved Kunnskapsdepartementet (KD) om nasjonalt «Program for bedre gjennomføring» og om fag- og yrkesopplæring. I mai-møtet tok utvalget opp tema karriereveiledning, med synspunkter fra ØstsamUng og Regjeringens ekspertutvalg på ny NOU. Tema fagskole ble fulgt opp med henstilling til KD om fagskoletilbud i oppvekstfag.

02.09.2016 fikk to fagpolitiske utvalg i fellesskap formidlet kunnskap fra nytt senter for ekstremismeforskning, Universitetet i Oslo. I eget møte fikk opplæringsutvalget synspunkter på skolebidragsindikatorer og mål på kvalitet, med bakgrunn i rapport for KD. Østfold hadde bestilt en gjennomgang ved NIFU av egne skole-resultater og disse ble presentert som eksempler i møtet. I novembermøtet orienterte KD om problemstillinger og prosess for ny yrkesfagstruktur, som KD sender på høring våren 2017. Utvalget utvekslet også erfaringer om læreplassituasjonen og fikk en orientering om fagskole, tiltak og forslag til statsbudsjett. Nytt fraværsregelverk ble aktuelt i 2016 og ønskes tatt opp også i 2017.

Faglige nettverksgrupper drøftet bl.a. felles forståelse av regelverk

Nettverksgruppene møtes en – fire ganger om året etter behov, for læring og for å få fram felles forståelse og praktisering av regelverk. Voksenopplæringsgruppa og fag- og yrkesopplæringsgruppa møttes i juni til fellesmøte om voksenopplæringsmelding, integreringsmelding, karriereveilednings-NOU, struktur for yrkesfagene, samfunnskontrakt.

Voksenopplæringsgruppa var i 2016 særlig opptatt av voksenopplæring for minoritetsspråklige og fikk prosjekter i Telemark nærmere presentert. Realkompetansevurdering er et vedvarende tema, og gruppa er opptatt av at det bør arbeides mer for like tolkninger av regelverk og ved rapportering.

Fag- og yrkesopplæringsgruppa brukte mye tid på kvalitetssystem og tilsyn, med bakgrunn i Riksrevisjonsrapport (2013) med påfølgende oppdrag til Utdanningsdirektoratet og Fylkesmennene om tilsyn. Gruppa foretok i desember et «dypdykk», med innledninger fra Riksrevisjon og direktorat og orienteringer fra fylkeskommuner som har hatt tilsyn ved

fylkesmannen. Tema var interessant for flere enn ØS-fylkeskommunene, slik at fylkeskommunene i sør-vest og nord ble invitert. Deltakerne var fornøyd med initiativ og seminar, som ga nyttig informasjon og kunnskap særlig for fylkeskommuner i startgropa for å utarbeide eget kvalitetssystem. Lærlingeundersøkelse og bedriftundersøkelse, ny samfunnskontrakt og læreplasser, samarbeid om prøvenemnder for fag-/svenneprøver, ny yrkesfagstruktur, lik forståelse og praktisering av regelverk ble også tatt opp i 2016.

Fagskolene spiller en viktig rolle for yrkesfaglig kompetanseheving. I fagskolegruppa samarbeides det generelt om fagskolesaker og spesielt om forvaltning av statlige midler til helsefagutdanning. Skjema og frister samordnes, til nytte både for private tilbydere og fylkeskommunene selv. Fagskolegruppa tok i 2016 initiativ til at Østlandssamarbeidet ved fagpolitisk utvalg sendte henstilling til KD om å sette av midler til fagskoletilbud også i oppvekstsektoren. Østlandssamarbeidet har tidligere gitt innspill til NOU om fagskole og i juni 2016 gav Kontaktutvalget innspill til kommende stortingsmelding. Meld. St. 9 (2016-2017) Fagfolk for fremtiden ble lagt fram 02.12.2016. Fagskolegruppa bestemte seg i desember for å samarbeide om skriving av politisk sak for egen fylkeskommune.

Oppfølgingstjenesten for unge utenfor arbeid og skole fungerte også i 2016 som fellesgruppe for oppfølgingstjenestens ledelse og KDs Program for bedre gjennomføring. Hovedoppgave var å svare på oppdrag fra kompetansegruppa om varige strukturer på systemnivå, tverretatlig innsats og fylkeskommunalt ansvar, sett i sammenheng med NAV sitt arbeid. Gruppa fikk i april informasjon fra Riksrevisjonen om ny undersøkelse av oppfølging av ungdom utenfor opplæring og arbeid; informasjon som gruppa brukte inn i arbeid med oppdraget. Hovedbudskapet overfor kompetansegruppa er at fylkeskommunen må ta fullt ansvar for ungdom med opplæringsrett, «kullansvar», og at mer fleksible løsninger må tas i bruk innenfor vgo også for ungdom som ikke følger ordinære løp.

Spesialundervisningsgruppas område er spesialundervisning og opplæring for beboere i institusjon – helse og barnevern, sett fra skoleeierperspektiv. Styring av områdene og elevers rettigheter er i fokus, med arbeid med rutiner, dokumenter, gjesteelevssatser. Østlandssamarbeidets gruppe med Oppland som arrangør organiserte i september 2016 landskonferanse for saksbehandlere innen spesialundervisning, med tema «Tilfredsstillende utbytte av opplæringen». Internt holdt gruppa et høstseminar om opplæring i forhold til helsehjelp, ut fra lovverk og tilsyn.

Gruppe for pedagogisk bruk av ikt i vgo ble etablert i kjølvannet av forskningsprosjekt («SMIL») og skal bidra til erfaringsutveksling og kompetanseutvikling. Kompetanseheving i vgo i fylkene, læringsplattformer og pedagogisk bruk av ikt og eksamen ble blant annet drøfta. Diskusjon om tilgang til oppslagsverk men ikke internett ved eksamen, resulterte i at gruppa foreslår et initiativ fra fylkeskommunene for å få opp moderne former for vurdering /eksamen. Nå er det store forskjeller mellom fylkeskommunene om antall hjelpemidler elever får tilgang til ved eksamen, kommunikasjon med andre / juks vil være mulig, og det er ressurskrevende for fylkeskommunene å ha noe av nettet åpent og noe stengt. Gruppa har også drøfta om samarbeid og deling over fylkesgrensene er mulig for nettbasert opplæring.

Faggruppe for økonomi - Kostra - i vgo (ØKO-gruppa) skal bidra til kvalitet i Kostra (kommune-stat-regnskap) med lik tolkning og enhetlig føring i regnskap. Regnskapstall i Kostra brukes av departementet i budsjettene, slik at det er viktig også av den grunn med riktig regnskapsføring ved vgs og i administrasjonene. Sammen med ØKO-gruppe i opplæringsregion sør-vest og nord drøfter østlandsgruppa saker til Fylkeskostra Utdanning ved SSB og Utdanningsdirektoratet, der de tre regionene har felles medlemmer.

Leder for karriereutvalget Roger Kjærgård, overrakte NOU til kunnskapsminister Rød Isaksen 25. april. Den 3. mai orienterte Kjærgård i fagpolitisk utvalg

Fylkesråd Aasa Gjestvang leder fagpolitisk utvalg også denne valgperioden

Professor Tore Bjørgo, senter for ekstremismeforskning, holdt foredrag for fagpolitisk utvalg

EUROPAPOLITISK SAMARBEID

Østersjøsamarbeidet har stått sentralt i Østlandssamarbeidets europapolitiske arbeid i 2016. I juni vedtok kontaktutvalget å takke ja til overta formannskapet i BSSSC. Norske ungdomsrepresentanter har markert seg både i AER og BSSSC gjennom året. Interreg-programmenes framtid har under høsten kommet opp som et viktig tema, og gjennom ØS er det gjort et stykke arbeid for påpeke betydningen av midlene for regional utvikling.

BSSSC årskonferanse 2016 - markering av overtakelse av formannskap i BSSSC. Roger Ryberg og Ossi Savolainen

BSSSC - Ungdomsworkshop under Forum for EUs Østersjøstrategi i Stockholm i november 2016. Kari Lie (Hedmark) var representant fra ØstsamUng

Enighet om å ta over formannskap i BSSSC for 2017-2018

Etter at Østlandssamarbeidets leder, Roger Ryberg, mottok henstilling om å ta over formannskapet i Baltic Sea States Subregional Co-operation (BSSSC) har saken vært på dagsorden i 2016. I juni vedtok Østlandssamarbeidet (ØS) å takke ja til å påta seg dette vervet, og i oktober ble endelig finansieringsmodell for formannskapsårene 2017 og 2018 vedtatt. Sekretariatet for BSSSC flyttes parallelt til Norge og blir knyttet til ØS sekretariat. I slutten av oktober ble Lars Godbolt ansatt som koordinator, og Buskerud fylkeskommune har rekruttert en person som skal jobbe 50% for BSSSC. Som et ledd i forberedelsene har det vært arbeidet med nye web-sider, rammer for et arbeidsprogram og møter er gjennomført med regioner i Sverige, Polen og Tyskland.

Årskonferansen i BSSSC 2016 fant sted i Hämeenlinna, FI i september med fokus på å bygge broer i en turbulent tid for Østersjøregionen og Europa. Markering av det innkommende formannskapet ble gjort i forbindelse med konferansens avslutning, og Ryberg fikk overrakt skipsklokken - symbolet på formannskapet - fra sittende formann Ossi Savolainen i Helsinki-Uusimaa regionen. Som vanlig ble det arrangert en ungdomskonferanse i forkant, og ungdomsdelegatene markerte seg godt i flere sesjoner.

Ny strategi for BSSSC 2016-2020 ble vedtatt i styret i mars. Arbeidsgruppa for utarbeidelse og oppfølging var ledet av Ann Irene Sæternes i ØS. Et viktig innsatsområde er bedre kobling mellom BSSSC og EUs Østersjøstrategi. Et initiativ ble tatt for å løfte fram ungdomsstemmen på årets forum for EUs Østersjøstrategi i Stockholm i november. BSSSC ved ØS sekretariat ledet arbeidet med seminaret "Nothing about us without us". Seminaret ble positivt mottatt og et felles opprop ble utarbeidet som resultat og formidlet til Østersjøstrategiens aktører. BSSSC er invitert til å gjennomføre et nytt seminar på forumet i juni 2017 i Berlin. Fra ØS/BSSSC deltok Kari Lie, Hedmark - som ungdomsrepresentant i styret, og Roger Ryberg.

Interreg - et viktig verktøy for regional utvikling og europeisk samarbeid

Som nasjonalt kontaktpunkt for Interreg Østersjøprogrammet har ØS bidratt med informasjon og veiledning knyttet til andre utlysningsrunde. I tillegg startet de ni første prosjektene i programmet opp - herunder transportkorridor-prosjektet Scandria2Act der ØS er en av partnerne sammen med Akershus fylkeskommune. Videre gikk ØS inn som partner i prosjektet "Let's Communicate!", som ble godkjent i juni under prioritet 4 - makroregionalt samarbeid. Prosjektet har som formål å koble Norge og norske aktører bedre på initiativ og prosjekt i Østersjøsamarbeidet og kommunisere EUs Østersjøstrategi i Norge. ØS sekretariat ivaretar ansvar for Interreg B og C, og har gjennom året deltatt aktivt i nasjonal referansegruppe.

I juni ble det kjent at Stortinget i revidert nasjonalbudsjett kuttet i de norske midlene til Interreg. Internasjonalt fagpolitisk utvalg tok initiativ til et brev til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) i saken. I forbindelse med statsbudsjettet for 2017 ble det klart at Interreg-postene var foreslått betydelig kuttet. Bl.a. var alle midler til Interreg A programmet ØKS strøket. Østlandssamarbeidet har under høsten jobbet aktivt for å understreke betydningen av Interreg og opprettholdelse av forpliktelser overfor naboland og EU.

Det er gjennomført møter med Stortingets kommunal- og forvaltningskomité, notat i saken er utarbeidet og spredt og nytt brev er sendt til kommunal- og moderniseringsminister Sanner i november.

ØS gjennomførte i samarbeid med EU-kommisjonen DG Regio og Osloregionens Europakontor (ORE) et seminar om Interreg og tredjeland i Brüssel i oktober - som en del av European Week of Regions and Cities. Roger Ryberg holdt innlegg på vegne av norske regioner og la vekt på Interregs betydning for regional utvikling og europeisk samarbeid. Europaminister Vik Aspaker holdt innlegget fra nasjonalt nivå. Seminaret ble god mottatt og trakk rundt 150 deltakere.

Europaminister Vik Aspaker møtte kontaktutvalget til dialog i juni

Østersjøsamarbeidet, Nordisk samarbeid og "team Norway" var tema for kontaktutvalgets møte med Europaminister Vik Aspaker i juni. Norge skal ha formannskapet i Nordisk Ministerråd i 2017. Vik Aspaker foreslo å bruke Østlandssamarbeidets formannskap i BSSSC som et case for å utvikle bedre rutiner for samarbeidet mellom nasjonale og regionale myndigheter i EU/EØS. Team Norway var også en av sakene på møte i Europapolitisk forum (EPF) i Kirkenes i september, der Gunn Marit Helgesen (leder i internasjonalt fagpolitisk utvalg) hadde ett av hovedinnleggene. Digital agenda var det andre temaet på dagsorden i dette møtet. EPF gjennomførte som vanlig to møter i 2016. Det første var i januar i Oslo Rådhus med sirkulær økonomi, transportkorridorer og flyktningesaken på dagsorden.

Europaminister Elisabeth Vik Aspaker møtte kontaktutvalget 10. juni 2016

ØstsamUng-representanter har ledende verv i Europa

Kari Lie fra Ungdommens fylkesting i Hedmark ble valgt inn som ungdomsrepresentant i styret i BSSSC i september 2015 (for to år) og har markert seg godt både i BSSSC og i Østersjøsamarbeidet. I april ble Gloria Vitaly fra Ungdommens fylkesting i Oppland valgt til leder i Assembly of European Regions (AER) ungdomsnettverk (YRN) på Lillehammer. Ledervervet i YRN gir plass i AERs styrende organ, og Vitaly markerte seg positivt på vegne av ungdommen under AERs generalforsamling i Bodø i juni. Ungdom fra Østlandet har deltatt aktivt på BSSSCs ungdomskonferanse i Finland i september og på vårmøte og høstmøte i YRN/AER. I tillegg deltok Østfold og Hedmark i ungdomsprosjektet "Quo Vadis Europe?" i Schleswig-Holstein i oktober.

I mars møtte ØstsamUng kontaktutvalget til dialogmøte for andre gang. Tema for møtet - rådgivningstjenesten i videregående opplæring - passet godt inn i det pågående arbeidet til Karriereveiledningsutvalget. Kvalitet på rådgivningen samt tilgjengelighet ble trukket spesielt fram. I november ble andre samling i ØstsamUng gjennomført på Løten (Hedmark). Denne gang med spesielt fokus på klima (Parisavtalen) og integrering.

AER Youth Regional Network - Gloria Vitaly (Oppland) valgt til president, Lillehammer, april 2016

Norge vertskap for flere AER arrangement i 2016

Det startet med AERs ungdomsnettverk, som møttes på Lillehammer i mars/april og hadde fokus på grønn økonomi/bio-økonomi. I juni var Nordland fylkeskommune vertskap for AERs generalforsamling - inkl. et temaseminar om Nordområdene. I august var Østfold fylkeskommune vertskap for AERs sommerakademi med fokus på entreprenørskap. To møter er gjennomført i byrået i AER - med fokus på politisk dialog og å fremme regionalpolitiske synspunkt overfor nasjonalstatene og EUs institusjoner. På møtet i Bodø i juni var tema ny teknologi som pådriver for demokrati og regional utvikling, og i Wien i oktober stod Europas framtid etter Brexit på dagsorden. Norske byråmedlemmer er fylkesordfører Dag Rønning (Hedmark) og fylkesvaraordfører Ivar Odnes (Oppland). ØS sekretariat ivaretar rollen som koordinator for AER Norge og bidrar med administrativ support.

AER Byråmøte i Wien i oktober 2016. Fylkesvaraordfører i Oppland Ivar Odnes og fylkesordfører i Nordland Sonja Steen var blandt deltakerne

Andreas Lervik (Østfold) valgt som ny visepresident i Nordsjøkommisjonen i juni 2016

Norske visepresidenter i Conference of Peripheral and Maritime Regions (CPMR)

Leder av internasjonalt fagpolitisk utvalg, Gunn Marit Helgesen (Telemark), ble gjenvalgt som første visepresident i CPMR på generalforsamlingen (GA) på Azorene (Portugal) i november. I presidentens delvise fravær ledet Helgesen det meste av møtene der EUs regionalpolitikk etter 2020 og framtidens Europa stod på agendaen.

På årsmøtet i Nordsjøkommisjonen (NSC) juni i Syd-Danmark ble fylkestingsrepresentant Andreas Lervik (Østfold) valgt til visepresident. Presidentskapet og sekretariatet ble samtidig flyttet fra Hordaland til Vestre Götaland, Sverige. Revidert strategi for Nordsjøregionen (North Sea region 2020) ble godkjent.

Roger Ryberg (Buskerud) og europaminister Anke Spoorendonk (Schleswig-Holstein)

Mer bilateralt fokus i oppfølgingen av Schleswig-Holstein-samarbeidet

Den enkelte fylkeskommune skal nå ta et mer selvstendig ansvar for å følge opp samarbeidsavtalen med delstaten Schleswig-Holstein. Avtalen har tidligere vært koordinert gjennom Østlandssamarbeidet. Kultur - spesielt koblet til Østlandsutstillingen - vil fortsatt være et felles samarbeidsområde - sammen med politisk dialog og samarbeid i Nordsjøen og Østersjøen. Årets kommisjonsmøte ble gjennomført i Kiel i september med Europaminister Spoorendonk som vertskap. Tema på dagsorden var bio-økonomi, smart spesialisering, ungdom, utdanning og utveksling samt kultur. I forkant av selve møtet ble det gjennomført et seminar med fokus på forvaltning av ulv. Med utgangspunkt i 2016 er det nå vedtatt en ordning med adm. møter midt i perioden. Internasjonal adm. gruppe besøkte Kiel i april og møtet til våren planlegges i Oslo.

Østlandssamarbeidet har deltatt som observatør i STRING-samarbeidet, og både fylkesordfører Anette Solli (Akershus) som medlem og fylkesvaraordfører Siv Henriette Jacobsen (Østfold) som vara har vært aktive på ulike møter i 2016.

Statssekretær Grete Ellingsen og Gunn Marit Helgesen (Telemark) på møte i internasjonalt fagpolitisk utvalg i mai 2016

Nytt internasjonalt fagpolitisk utvalg ble konstituert 28. januar

Et mini-seminar om europapolitisk arbeid ble gjennomført med statssekretær i UD, Elsbeth Tronstad og Tysklands ambassadør til Norge, Axel Berg som bidragsytere. Utvalget igangsatte rullering av ØS europapolitiske strategi, og en politisk arbeidsgruppe ledet av nestleder Ivar Odnes (Oppland) ble etablert. Rulleringsprosessen har pågått under året, og nytt strategidokument legges fram for kontaktutvalget til vedtak i juni 2017. Internasjonalt fagpolitisk utvalg har gitt innspill til arbeidet med sirkulær økonomi og EUs regionalpolitikk etter 2020, har samordnet arbeidet i de ulike europeiske organisasjonene og hatt dialog med statssekretær i UD og KMD. På septembermøtet var radikalisering og deltakelse i politisk vold og ekstremisme på dagsorden. Temamøtet ble avholdt i fellesskap med fagpolitisk utvalg for kompetanse.

ØSTLANDSUTSTILLINGEN

Samtidskunst 2016

Østlandsutstillingen ble vist i tre fylker og samarbeid med Schleswig-Holstein om «reformasjonsprosjekt» i 2017 ble forberedt. Østlandsutstillingen (ØU) er en av fem kunstnerstyrte landsdelsutstillinger for samtidskunst. Den finansieres av fylkeskommunene (minus Telemark) gjennom Østlandssamarbeidet. Kontaktutvalget i Østlandssamarbeidet har vedtatt at utstillingen skal være et kulturpolitisk tiltak, med oppgaver både som landsdelsutstilling og som del av felles aktivitetsprogram med den tyske delstaten Schleswig-Holstein. En kulturgruppe ledet av direktør Erik Vadholm, Akershus har i en årrekke ivaretatt dialogen med ledelsen i Østlandsutstillingen.

Kunstformidling gjennom Den kulturelle skolesekken: elever i Akershus foran Mona K. Lalims verk Reconstruction site. Formidler: Josefine Lindstrøm (Foto: Akershus kunstsenter)

Året 2016 ble innledet med åpning av fjorårets norsk-tyske samarbeidsprosjekt «Wer ist wo was? – Identitet, menneske og sted» i Kiel, 17.januar. Utstillingen ble vist fram til 18.mars.

Østlandsutstillingen ble i 2016 vist i tre fylker. Hele utstillingen ble vist i Akershus kunstsenter, Lillestrøm i perioden 2.april – 30.april. På grunn av utstillingslokalenes størrelse ble bare deler av utstillingen vist i Oppland kunstsenter, Lillehammer, 14.mai – 19.juni og i Vestfold kunstsenter i Tønsberg 17.september – 16.oktober.

Østlandsutstillingen er en åpen mønstring, som alle med tilknytning til Østlandet kan søke om å få delta i. For 2016 var det 491 søkere som ønsket 1.241 verk med. Juryen valgte ut 52 verk av 51 kunstnere / grupper. ØU viser foto av alle verk som ble antatt på sine nettsider (www.ostlandsutstillingen.no). I tilknytning til utstillingene ble det gjennomført to seminarer, fem performance og formidling til elever via Den kulturelle skolesekken i alle tre fylker. Østlandsutstillingens pris for årets mest markante verk ble delt ut til Sarah Vajira Lindstrøm. ØUs program videre omfatter utstilling i Hedmark, Østfold og Buskerud i 2017. I 2019 vil landsdelsutstillingen kunne feire 40 årsjubileum.

Samarbeidsprosjekt med kunstnerorganisasjon i Schleswig-Holstein

Det har vært et politisk samarbeid mellom de åtte fylkeskommunene og Land Schleswig-Holstein siden 1998. Ved politisk samarbeidsmøte – kommisjonsmøte - mellom fylkesordførere og tyske representanter på Hamar i mai 2015 ble et kulturprosjekt i tilknytning til Reformasjonsjubileet foreslått fra Schleswig-Holsteins side. I 2017 markeres at det er 500 år siden Luther satte opp sine teser som protest mot Den katolske kirke, med reformasjonen som følge. I Tyskland er reformasjonen viktig ikke bare i kirkesammenheng, men også språklig og samfunnsmessig og det blir store markeringer i 2017. Østlandsutstillingens søsterorganisasjon i Schleswig-Holstein har tatt initiativet til et felles samtidskunstprosjekt med tittel «å se med egne øyne» - Tankenes frihet. Frist for å søke om å kunne delta var før jul 2016. Ca 100 kunstnere søkte om å få med verk; halvparten var norske. Hovedutstillingen vil bli åpnet av Schleswig-Holsteins kulturminister i Kiel i mars. På Østlandet vil Domkirken i Oslo sammen med Bragernes kirke, Drammen og Sarpsborg kirke vise et utvalg fra utstillingen i juni 2017.

Hovedutvalgsleder Ellen Eriksen åpnet ØU i Vestfold. Her sammen med kunstner Marisa Ferreira foran verket Expanded series II. (Foto: Rolf Olsen, VFK)

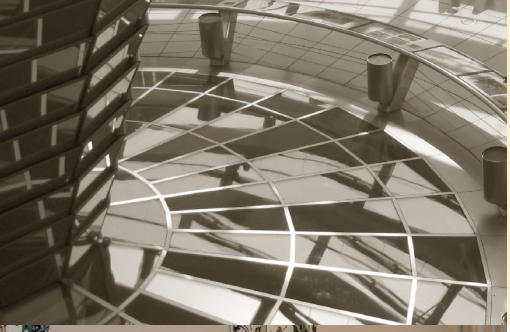

REGIONREFORMEN

Regjeringen la 1. april 2016 frem en ny stortingsmelding om det fremtidige folkevalgte regionale nivå. Gjennom Stortingets behandling av meldingen ble klart at landet skal deles inn i om lag 10 nye regioner -til erstatning for dagens fylkeskommuner.

Felles arbeid med regionreformen har hatt høy prioritet i Østlandssamarbeidet helt siden høsten 2014. Også i 2016 har fylkeskommunene brukt Østlandssamarbeidet som arena for dialog, kunnskapsinnhenting og påvirkning – spesielt første halvår 2016. For kontaktutvalget har det vært viktig å kunne gi innspill undervegs i prosessen både til Stortinget og til KMD. Året startet med en felles kronikk om regionreformen fra fylkesordførerne på Østlandet, som stod på trykk i Aftenposten 4. januar .

Møte i regionalarbeidsgruppa 6. april

Tidlig i 2016 utarbeidet Østlandssamarbeidet to nye fagrapporter på Østlandsnivå om ulike politikkområder som samferdsel, kultur, integrering, barnevern, skolehelsetjeneste og til slutt en egen rapport om næringsutvikling. Felles politisk høringsuttalelse om regionreformen ble sendt til KMD 29. januar.

På møte 6. april møtte Østlandssamarbeidets regionale arbeidsgruppe og kommunikasjonsgruppe representanter fra KMD, KS og NIBR for å drøfte innholdet i Meld. St. 22 (2015-2016) som ble lagt frem 1. april. I meldingen fremheves det at nye og større regioner skal bidra til en positiv samfunnsutvikling i hele landet ved å utnytte regionale fortrinn. Videre pekes det på at man i større regioner enklere kan forenkle og samordne oppgaveløsning på tvers av sektorer og dermed styrke demokratiet på regionalt nivå.

Gro Sandkjær Hanssen (NIBR) orienterte

Østlandssamarbeidet ved leder Roger Ryberg deltok på komitéhøring 9. mai om regionreformen sammen med KS og Trøndelagsfylkene. På møtet med komiteen ble det lagt frem en felles høringsuttalelse til Meld. St. 22 (2015-2016) om regionreformen fra Østlandssamarbeidet. I uttalelsen pekes det på at de nye regionene må få reell mulighet til å kunne styre samfunnsutviklingen i ønsket retning. Det understrekes også at regionene må styrkes ved at man tilføres nye oppgaver med tilhørende økte rammeoverføringer. Uttalelsen viser også til at større og sterkere regioner - sammen med nyorganisering av den regionale stat - vil kunne bidra til en avbyråkratisering av statlig forvaltning og en effektivisering av forvaltningen.

Jørund K. Nilsen (KMD) presenterte hovedinnholdet i den nye stortingsmeldingen

Østlandssamarbeidet møtte statsråd Jan Tore Sanner til dialogmøte 2. september. På dette møtet klargjorde statsråden den videre prosess – og de ulike fylkeskommunene redegjorde for status i nabosamtalene.

Høsten 2016 har det vært gjennomført forhandlinger mellom fylkeskommunene og ulike modeller er vurdert. Hvert av fylkestingene har gjort sine vurderinger og vedtak om fremtidig regional inndeling. Stortinget skal våren 2017 behandle proposisjonen om ny regionstruktur.

Statsråd Sanner drøfter regionreformen med Østlandssamarbeidet på dialogmøtet 2. september

ØKONOMI

Fylkeskommunene deler likt på kostnadene til sekretariatet og til alle fellesprosjekter.

Hovedoversikt

Regnskapet for Østlandssamarbeidet blir ført av Akershus fylkeskommune og revidert av Akershus og Østfold fylkesrevisjon. Tall for 2014 og 2015 er vist for sammenligning.

HOVEDPOSTER	2014	2015	2016
DRIFTSINNTEKTER (OVERFØRINGER)	6.212.220	6.964.508	5.815.707
LØNN, INKL TRYGD OG PENSJON	-2.780.317	-2.886.666	-2.623.975
KJØP AV VARER OG TJENESTER	-1.806.091	-2.041.923[1]	-1.574.856
OVERFØRINGER	-1.428.884	-1.532.251[2]	-1.118.812
SUM DRIFTSUTGIFTER	-6.015.292	-6.460.840	-5.317.640
NETTO DRIFTSRESULTAT	196.928	503.667	498.066
AVSETNING TIL FOND	-196.928	-503.667	-498.066
OVERFØRING FRA FORRIGE ÅR OG BRUK AV FOND	0	0	0
RESULTAT	0	0	0

Balanse pr 31.12.2015 var på 3.636.074 kr. Balanse pr 31.12.2016 var på 4.134.140 kr.

Økonomisk oversikt etter formål

I tillegg til det ordinære driftsregnskapet, føres et driftsregnskap etter formål, for bedre å synliggjøre sammenheng mellom aktiviteter og regnskapet. Driftsregnskapet etter formål viser følgende tall for 2016 (tall fra 2014 og 2015 til sammenligning):

HOVEDPOSTER	2014	2015	2016
INNBETALINGER OG BRUK/AVSETN. FOND	5.328.072	5.176.333	5.353.829
SEKRETARIATET	-2.789.762	-3.336.887	-2.977.005
UTVALG, GRUPPER OG SEMINARER	-212.190	-224.550	-207.222
INFORMASJON	-57.713	-40.838	-139.294
INTERREGPROSJEKTER TRANSGOVERNANCE	-141.099	378.576	0
SCANDRIA2ACT-INTERREGPROSJEKT	0	0	-5.628
ØSTLANDSUTSTILLINGEN	-1.085.000	-1.120.000	-1.167.800
ØSTSAM UNG[3]	0	0	-113.775
KOMPETANSEPROSJEKTER	0	0	-22.842
BSSSC	-9.097	-47.123	-61.969
ANNET INTERNASJONALT SAMARBEID	-349.850	-413.008	-71.236
ØKT KONKURRANSEKRAFT	-546.197	-408.575	-395.257
SAMFERDSEL	-64.167	-248.435	-136.250
INTERREG GENERELT	-72.997	284.506	-55.550
SUM	0	0	0

Arbeid med "Interreg generelt" utføres av Østlandssamarbeidet etter avtale med Kommunal- og rmoderniseringsdepartementet, som finansierer denne aktiviteten fullt ut. I 2016 ble det ikke søkt om refusjon for utlegg.

[1] *I årsberetningen for 2015 er dette tallet ved en inkurie oppgitt til å være kr. - 1.806.091,-*
[2] *I årsberetningen for 2015 er dette tallet ved en inkurie oppgitt til å være kr. - 2.041.923,-*
[3] *Kostnader tidligere år bokført under annet internasjonalt arbeid*

REVISORBEKREFTELSE

AKERSHUS OG ØSTFOLD
FYLKESREVISJON

Østlandssamarbeidet c/o Akershus
fylkeskommune
Postboks 1200 Sentrum
0107 OSLO

Vår ref.: 47/2017 - 2017/15

Deres ref.:

Dato: 15.02.2017

Revisjonsuttalelse - Østlandssamarbeidets regnskap 2016

Akershus og Østfold fylkesrevisjon har i samsvar med ISRS 4400 – Avtalte kontrollhandlinger, kontrollert regnskapet for Østlandssamarbeidet 2016. Vår kontroll er utført for å bistå tilskuddsytere i vurderingen av riktig bruk av tilskuddene.

Østlandssamarbeidets regnskap er en del av konsernregnskapet til Akershus fylkeskommune, og regnskapsføres på eget ansvarsområde. Akershus og Østfold fylkesrevisjon har revidert regnskapet i henhold til forskrift om revisjon 1.juli 2004 og god kommunal revisjonsskikk.

Vi har gjennomført følgende kontrollhandlinger:

- Kontrollert at vedlagt regnskap er i samsvar med opplysningene i konsernregnskapet.

Resultat av gjennomført kontrollhandling:

- Det fremlagte regnskapet samsvarer med Akershus fylkeskommunes regnskap. Resultatet viser et mindreforbruk på kr. 498 066,27. Bundet fondskonto pr.31.12.2016 viser kr.4 134 139,80.

De utførte kontrollhandlingene utgjør verken revisjon eller begrenset revisjon, og det gis derfor ikke uttrykk for noen sikkerhet for at informasjonen ikke inneholder vesentlig feil.

Det presiseres at dersom det hadde vært utført ytterligere kontrollhandlinger, eventuelt revisjon eller begrenset revisjon, kunne dette avdekke ytterligere forhold som ville blitt rapportert.

Denne revisjonsbekreftelsen er utelukkende utarbeidet for det formål som er beskrevet i første avsnitt samt til deres informasjon, og skal ikke brukes til noe annet formål.

Med hilsen

Ketil Roppestad
revisjonsdirektør

Camilla Larsson
regnskapsrevisor

Akershus og Østfold fylkesrevisjon
Adresse hovedkontor: Postboks 220, 1702 Sarpsborg
Adresse avd.kontor: Postboks 1200 Sentrum, 0107 Oslo
Telefon: 69117000 / 22055000

E-post: fylkes.revisjonen@ostfoldfk.no
Internett: www.ostfoldfk.no
Org.nr.: 980 756 351

ØstlandsSamarbeidet

Eastern Norway County Network

Postboks 1200 Sentrum, N-0107 OSLO, Tel. + 47 22 05 50 80
E-post: ostlandssamarbeidet@afk.no
www.ostsam.no

AKERSHUS FYLKESKOMMUNE
Postboks 1200 Sentrum,
N-0107 OSLO
Tel. +47 22 05 50 00
postmottak@afk.no
www.akershus.no

OPPLAND FYLKESKOMMUNE
Postboks 988
N-2626 LILLEHAMMER
Tel. +47 61 28 90 00
postmottak@oppland.org
www.oppland.no

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Postboks 3563
N-3007 DRAMMEN
Tel. +47 32 80 85 00
postmottak@bfk.no
www.bfk.no

VESTFOLD FYLKESKOMMUNE
Postboks 2163
N-3103 TØNSBERG
Tel. +47 33 34 40 00
firmapost@vfk.no
www.vfk.no

HEDMARK FYLKESKOMMUNE
Postboks 4404 Bedriftssenteret
N-2325 HAMAR
Tel. +47 62 54 40 00
postmottak@hedmark.org
www.hedmark.org

TELEMARK FYLKESKOMMUNE
Postboks 2844
N-3702 SKIEN
Tel. +47 35 91 70 00
post@t-fk.no
www.telemark.no

OSLO KOMMUNE
Rådhuset,
N-0037 OSLO
Tel. +47 02180
postmottak@oslo.kommune.no
www.oslo.kommune.no

ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE
Postboks 220,
N-1702 SARPSBORG
Tel. +47 69 11 70 00
sentralpost@ostfoldfk.no
www.ostfold-f.kommune.no